

با این روند هدف‌گذاری ۳۰ هزارتایی برنامه هفتم دست‌یافتنی نیست

میانگین رشد دانش بنیان ها در دو سال اخیر ۳ درصد!

فرهنگستان

دانشگاه

پنجشنبه ۲ بهمن ۱۴۰۲ | شماره ۴۶۱۳ | WWW.FDN.IR

مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد:

بار اصلی کار فرهنگی بر عهدهٔ استادان است

قائم‌مقام رئیس دانشگاه آزاد در امور جذب هیئت علمی

۳۳۰ استاد معارف جذب دانشگاه می‌شوند

۵۲۰ استاد حقوق دانشگاه آزاد

اغتشاشات تهاجم حقوقی علیه استقلال ملی ایران بود

۲۰۲۶ از مدل‌های هوشناسی AI، رایانش کوانتومی

درمان‌های mRNA و چهار فناوری دیگر بیشتر خواهید شنید

نسل بعدی انرژی هسته‌ای در راه است

آزمایشات ملی اختراق (NIF) در آزمایشگاه لورنس لیورمو (LLNL) آمریکا [۱]

چه خبر از دانشگاه

سر نوشت ملت ایران است. این اقدام، صدق ادولان در سطح حقوق بین الملل عرفی و قراردادی است.

۲. **جنایات علیه امنیت و نظم عمومی:** اقدامات فتنه‌گران شامل ترخیرب ۲۵۰ مسجد، مراکز آموزشی و پشه‌ها در ساندن مردم بی‌گناها انواع سلاح گرم و سورد، قطعات و ریسیم ساز مان یافته و جنایت علیه بشریت (Crimes Against Humanity) در مقیاس محلی است؛ چرا که هدف آن ارباب عمومی و اخلاق در نظم اساسی بوده است.

۳. **بخش دوم: مطالبه از نهادهای مسئول داخلی برای احقاق حقوق ملت مقتدر**

اقدام عملی و فوری نهادهای رسمی برای تبدیل بیانات رهبری به مستندات حقوقی قابل پیگیری بین المللی یکی وظیفه ملی و تاریخی است:

۱. **وزارت امور خارجه:** ضروری است با استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی حقوقی، مستندات محکم ارائه‌شده توسط نهادهای امنیتی و اطلاعاتی در خصوص دخالت مستقیم مقامات خارجی را جمع‌بندی و رسماً مراتب اعتراض و اقامه عواری مسئولیت دولت متخلف را به مراجع بین المللی ابلاغ کند.

۲. **ساتد حقوق بشر و قضایه:** این ستاد باید با استفاده از حقوق کفیری بین المللی، پرونده‌ای جامع برای پیگیری جنایات علیه شهر و ندان و ترخیرب زیر ساخت‌ها تشکیل داده و برای مجرمان داخلی و خارجی، کفیرخواست‌های مقتضی را آماده‌سازد.

۳. **معاونت حقوقی ریاست جمهوری:** این معاونت موظف است ضمن پشتیبانی حقوقی از دولت در اجرای دقیق تر فرمان رهبری در حوزه اقتصادی، تدابیر لازم را برای طرح دعاوی جریان خسارت (Damages) علیه دولت‌های حامی فتنه در دادگاه‌های بین المللی ذی صلاح اتخاذ کند.

۴. **بخش سوم: درخواست از مراجع بین المللی** ما ضمن عدم اعتمادی بهی طرفی کامل بر رخ نهادهای بین المللی، به دلیل تداوم یافتن نظم مبتنی بر عدالت خواهی، از مراجع زیر در خواست ورود قانونی داریم:

۱. **دیبرکل سازمان ملل متحد:** خواستار ورود فوری و انجام وظیفه قانونی خود در جهت تحقیق در باره نقض آشکار منشور ملل متحد توسط دولت‌هایی هستیم که مستقیماً در ساز مندهی و تجهیز اخلاق گران در کشور ما نقش داشته‌اند.

۲. **نهادهای ناظر بر حقوق بشر:** از این نهادهای می‌خواهم تا در سایه اصول جهان شمول حقوق بشر، اقدامات هولناک علیه شهر و ندان و ترخیرب نهادهای مدنی (مساجد و مراکز آموزشی) را صر فادر چهار چوب ادعاهای سیاسی تحلیل نکنند، بلکه آن را به عنوان جنایت ساز مان یافته علیه مردم ثبت و پیگیری کنند.

غرب، اهمیت منابع انسانی مورد توجه قرار گرفته است، اما حضرت علی (ع) پیش از این‌ها به اهمیت منابع انسانی تأکید کرده و فرموده‌اند: «انسان‌ها معدن‌هایی از طلا و نقره هستند.» معدن نیاز به مته‌سای، کشف و استخراج دارد که وظیفه ما است، دانشجویی که سر کلاس حضور دارد، مانند معدنی است که باید کشف شود.» زیبایی دانشگاه آزاد اسلامی را پیش‌گام در جذب هیئت علمی در حوزه اثارگران دانست و توضیح داد: «در واقع دانشگاه آزاد اسلامی موانع قانونی را در جذب اعضای هیئت علمی رفع کرده است. امیدواریم به سفق میزان جذب هیئت علمی در این حوزه برسیم.» همچنین قائم‌مقام رئیس دانشگاه در امور جذب هیئت علمی از جذب ۱۶۱ نفر سهمیه معارف در سال جاری خبر داد و بیان کرد: «این اتفاق بی‌سابقه بود. علاوه بر این فراخوان دوم امسال را هم بر مبنای جذب ۱۷۶ نفر گذاشته‌ایم. تصحیح فرایند جذب در استان‌ها هم انجام خواهد شد و ملاحظه عمل مادر جذب آن چیزی است که نهاد تعیین می‌کند.»

اغتشاشات تهاجم حقوقی علیه استقلال ملی ایران بود

۵۲۰ استاد حقوق دانشگاه آزاد اسلامی با انتشار بیانیه‌ای با عنوان «ندای عدالت در پرتو بعثت و حکومت دخالت خارجی» خواستار احقاق حق قانونی ملت و کشور ایران در پی حوادث دی‌ماه شدند. در این بیانیه آمده است:

«جمعی از اساتدان و پژوهشگران حقوقی دانشگاه‌های آزاد اسلامی سراسر کشور، سخنان حکیمانه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در سال‌روز بعثت پیام‌آور نظام احسن و تمدن عدلانی حضرت محمد مصطفی (ص) را که به حق نقاب از چهره دشمنان افکنده و ماهیت واقعی عملیات تروری-امنیتی اخیر را آشکار کرد، به مثابه نقشه راهی برای صیانت از کیان حقوقی و کرامت ملت ایران، عمیقاً اطمینان‌بخش و متحلی در موضع حقوقی خود را در قبال ملت‌های سازمان یافته و دولت متجاوز است، از عناصری که بین الملل بر اساس منویات معظم‌له به شرح زیر اعلام می‌داریم:

۱. **جرم بین المللی دخالت (Intervention as an International Crime):** حمایت آشکار رئیس جمهور ایالات متحده که خود نماد دولت متجاوز است، از عناصری که مرتکب ترخیرب گسترده و خشونت علیه جان و مال شهر و ندان شدند، نقض فاحش اصل عدم مداخله و اصل منع توسل به زور مندرج در ماده (۲) منشور ملل متحد و همچنین حق تعیین

بار اصلی کار فرهنگی بر عهده استادان است

هفتمین نشست سراسری مسئولان دفاتر نمایندگی مقام معظم رهبری را حضور دکتر بیژن رنجبر، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، میر مجید سیدقربشی، مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی، محمد صادق ضیایی، قائم‌مقام رئیس دانشگاه در امور جذب هیئت علمی در دانشگاه آزاد و جمعی از معاونان دانشگاه برگزار شد. میر مجید سیدقربشی، مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد اسلامی با اشاره به متوقف‌نشدن فعالیت دانشگاه آزاد در روزهای بحرانی جنگ ۱۲ روزه، گفت: «در شرایط بحرانی دکتر رنجبر با قدرت کار را آغاز کرد تا صدمه‌ای به کار دانشگاه وارد نشود. در واقع دانشگاه با تمام امکانات به کمک آمد.» وی توضیح داد: «بیمارستان‌های کشور دچار کمبود پرستار بودند، زمانی که از دانشگاه درخواست کمک‌شد، در پنج ساعت ۳۰۰ نفر نیروی داوطلبانه را اختیار بیمارستان‌ها قرار گرفت. دانشگاه آزاد چنین ظرفیتی دارد و احساس وظیفه می‌کند که پشتیبان باشد.» مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد عنوان کرد: «همه دفاتر وظیفه‌دینی و قانونی دارند که پشت سر فرمان دانشگاه آزاد باشند. دوستان ما مشاوران این رئیس دانشگاه هستند و در مأموریت‌ها یار او خواهند بود.» سیدقربشی اصلاحات شکل گرفته در دوره جدید را امری ضروری دانست و بیان کرد: «یکی از تحولات در حوزه فرهنگی و دینی دانشگاه بود. در طی چند ماه با حمایت معاونان محترم، جلسات متعدد برگزار شد و در نهایت وظایف ذاتی نهاد به‌دقت بازگردانده شد.» مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد از تصویب چارتی قوی برای انجام مأموریت‌های دفاتر در این دوره تحلی خبر داد و گفت: «در دفاتر برخی از استان‌ها که جمعیت دانشجویی بالایی داشت، روحانی‌نشدیم که با تدابیر اندیش‌پخته، در ۱۰۰ نفر از روحانیون جذب‌شده در این حوزه مشغول‌شدند که یکی از کارهای مهم بود.» همچنین سیدقربشی تأکید کرد: «بار اصلی کار جمعی فرهنگی بر عهده اساتدان است و اولویت سرمایه‌گذاری باید در این حوزه باشد.»

۳۳۰ استاد معارف جذب دانشگاه می‌شوند

محمدصادق ضیایی، قائم‌مقام رئیس دانشگاه در امور جذب هیئت علمی، و میز و هیئت‌های امنای استان‌ها دانشگاه آزاد در هفتمین نشست سراسری مسئولان دفاتر نمایندگی مقام معظم رهبری با اشاره به اهمیت تقویت منابع انسانی گفت: «حوزه منابع انسانی سرمایه‌های اصلی سازمان هستند.»

ضیایی ادامه داد: «تتها ۲۰ سال است که در تئوری‌های روز هستند، وجود نیروی کار جوان و تحصیل کرده، زیرساخت مناسبی برای تولید دانش بنیان فراهم می‌کند. همچنین پاسخ به نیازهای داخلی با کیفیت بالا و توسعه صادرات فناوری،

ایران را به بازیگری مؤثر در اقتصاد جهانی تبدیل می‌کند. در عصری که ثروت و قدرت با مرزهای دانش تعریف می‌شود، حمایت از شرکت‌های دانش بنیان در واقع سرمایه‌گذاری بر امنیت، استقلال و آینده کشور است. این مسیر، تها راه کاهش شکاف فناوری، جلوگیری از حاشیه‌نشینی در اقتصاد جهانی و دستیابی به جایگاه برتر منطقه‌ای محسوب می‌شود.

با این روند هدف‌گذاری ۳۰ هزارتایی برنامه هفتم دست‌یافتنی نیست

میانگین رشد دانش بنیان ها در دو سال اخیر ۳ درصد!

گفتمان سازی باشعار سال به نام دانش بنیان‌ها

نقطه عطف این مسیر، نام‌گذاری سال ۱۴۰۱ با شعار «تولید؛ دانش بنیان، اشتغال‌آفرین» بود که همزمان با تشدید حمایت‌های سیاستی، شتاب دوباره‌ای به رشد این حوزه که در نتیجه آن تعداد این شرکت‌ها در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب رشد ۱۳، ۲۲ و ۲۰ درصدی را تجربه کرد. مرداد سال ۱۴۰۳، جشن ۱۰ هزارتایی شدن شرکت‌های دانش بنیان در کشور برگزار شد و تعداد آنان رسماً به ۱۰ هزار و ۱۳۰ شرکت رسید. با این حال، داده‌های جدیدتر تصویری متفاوت و واقع‌بینانه‌تر ترسیم می‌کنند. براساس اطلاعات معاونت علمی تا روز گذشته (یکم بهمن ۱۴۰۴) ۱۰ هزار و ۳۱۲ شرکت گروهبانیه دانش بنیانی اخذ کرده‌اند. از این تعداد هزار و ۲۶۴ شرکت فناور، ۲ هزار و ۳۴۹ شرکت نوآور و ۶ هزار و ۶۹۹ شرکت نوپا هستند. از این تعداد بیشترین تعداد شرکت‌های دانش بنیان مربوط به حوزه برق و الکترونیک، فوتونیک، مخابرات و سیستم‌های خودکار با تعداد ۲ هزار و ۲۵۴ است. پس از آن با اختلاف کمی حوزه ماشین‌آلات و تجهیزات پیشرفته ۲ هزار و ۲۲۹ شرکت دانش بنیان دارد. در انتهای جدول تفکیک شرکت‌های دانش بنیان بر اساس حوزه، صنایع خلاق و علوم انسانی و اجتماعی با ۸۰ شرکت قرار گرفته است.

۲ هزار شرکت دیگر دانش بنیان نیستند

تعداد شرکت‌ها از آغاز پیدایش تا سال ۱۴۰۴ یعنی طی بیش از یک دهه پس از یک کاهش ۲ هزارتایی، در حال حاضر به حدود ۱۰ هزار و ۴۰۰ شرکت رسیده است. افشین، معاون علمی و فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری در توضیح دلیل این کاهش می‌گوید: «تعداد شرکت دانش بنیان در زمان خودشان محصولات دانش بنیان تولید می‌کردند، ولی در حال حاضر تاریخ انقضای محصولات آن‌ها به پایان رسیده است؛ از این رو نسبت به حذف آن‌ها اقدام کردیم.»

خیزهای بلندی که فراموش شدند

اگرچه روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی وقت رئیس جمهور در سال ۱۴۰۲ از لزوم رسیدن به ۲۰ هزار شرکت دانش بنیان در افق ۱۴۰۴ سخن گفت و هدفی بلندپروازانه را ترسیم کرده؛ اما نگاهی به تحولات سال‌های اخیر کمتر نشانی از حرکت در این مسیر دارد. سیر تکامل شرکت‌های دانش بنیان در ایران، از ۵۵ شرکت در سال ۱۳۹۲ به حدود ۱۰ هزار و ۴۰۰ شرکت در سال ۱۴۰۴، بدون شک یک بیشترین رشد عددی را در بین سال‌های اخیر ثبت شده و پس از آن تغییر جمعیت دانش بنیان در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ با افزایش هزار و ۵۸۹ شرکت رشد قابل توجهی را نشان می‌دهد.

فاطمه کتابی

خبرنگار گروه دانشگاه

این روزها، چرخ‌دنده‌های اقتصاد جهانی بیش از هر زمان دیگری به روغن دانش و فناوری آغشته شده است، در این منظومه پیچیده و رقابتی، شرکت‌های دانش بنیان یکی از جاده‌های اصلی پیشتازی برای رشد اقتصاد و اشتغال و گسترش فناوری در زندگی روزمره مردم محسوب می‌شود. این شرکت‌ها که موتور محرک خود را بر محور تبدیل ایده به پژوهش و سپس به محصول و پس از آن تبدیل به ثروت قرار داده‌اند، یکی از پیشروترین مدل کسب‌وکار عصر حاضرند. آنان موتور جهش‌های تکنولوژیک، خالق اشتغال با کیفیت و در نهایت کلید طلای تحقق اقتصاد مقاومتی و خوداتکایی هستند؛ اما داستان شکل‌گیری این غول‌های نو پا در ایران، سرگذشتی پر از فراز و نشیب دارد. شکل‌گیری جدی و نهادی‌شده اکوسیستم نوآوری در ایران را باید در اوایل دهه ۱۳۹۰ جست‌وجو کرد؛ زمانی که با تصویب قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات در سال ۱۳۸۹ و تأسیس معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، نخستین سنگ‌بنای حقوقی و حاکمیتی برای پرورش این اکوسیستم تازه متولد شده، گذاشته شد. این حرکت را می‌توان چهارچوبی اساسی برای گذر از اقتصاد تک‌محور مبتنی بر منابع نفتی به سمت و سوی اقتصادی دانش بنیان و پویا دانست.

سفر رسمی شرکت‌های دانش بنیان با پشتوانه قانونی، از سال ۱۳۹۲ کلید خورد. در آن سال، ۵۵ شرکت موفق به دریافت تأییدیه دانش بنیانی شدند. این عدد اگرچه کوچک به نظر می‌رسید، اما تولد نمادین یک اکوسیستم نوپا در کشور بود. با این حال آنچه در سال بعد رخ داد، بسیاری را شگفت‌زده کرد زیرا در سال ۱۳۹۳ شمار این شرکت‌ها به هزار و ۴۹۴ شرکت رسید. این جهش خیره‌کننده نتیجه آزاد شدن یک تقاضای انباشته پس از اجرای قانون بود که تا پیش از آن صدها واحد فناور، استارت‌آپ و کسب‌وکار نوپایی که سال‌ها در فضایی خاکستری و بدون حمایت مشخص فعالیت می‌کردند.

پس از این رشد انفجاری اولیه، روند افزایش تعداد در سال‌های بعد با شیب ملایم‌تری ادامه پیدا کرد. بیشترین میزان رشد از نظر درصدی مربوط به سال ۱۳۹۴ با حدوداً ۶۰ درصد و پس از آن ۳۳ درصد رشد در سال ۱۳۹۵ است. میزان رشد از نظر افزایش مطلق و عدد خالص شرکت‌ها، سال ۱۳۹۳ با افزایش هزار و ۴۴۱ شرکتی، بیشترین رشد عددی را در بین سال‌های اخیر ثبت شده و پس از آن تغییر جمعیت دانش بنیان در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱ با افزایش هزار و ۵۸۹ شرکت رشد قابل توجهی را نشان می‌دهد.